

Anyák napján - Röszkén

• Munkatársunktól

Mintegy százötven szülő és gyermek vett részt a röszkői, anyák napi ünnepségen, melyet a Röszkői Közkormányzóság Puszil a nyuszi!-akciója is színesített.

Röszke lakói vasárnap, a reggel kilenc órai miséről nem haza, hanem a népművelődési házba indultak. Itt tartották ugyanis a település kiállításával, műsorral és ajándékozással egybekötött anyák napi ünnepségét. Igaz, hogy Húsvétkor már kihirdették a Puszil a nyuszi!-akció díjazottjainak nevsorát, azonban az Erdélyből érkezett pályamunkákat csak később kapták meg a szervezők.

Igy a tegnapi napot használták fel arra, hogy bemutassák a beküldött rajzokat, s a legjobbak jutalmat is

kaptak. A terem falát nemcsak a húsvéti gyerekrajzok díszítették, hanem helyet kaptak dr. Nagy Sándor orosházi festő-úgyész képei is.

Az édesanyák – s természetesen a jelen lévő édesapák – egy igényes, gazdag műsort nézhettek végig a művelődési ház és az iskola összállításában.

Vastagh Judit gitárral kísért dalain kívül versek, Janikovszki Éva által írt párbeszéd, János evangéliumából részletek hangzottak el, s nagy tapsot kapott a Farkas Julcsáról szóló, múlt századi szegedi népdallada.

A műsor után a gyerekek virággal a kezükben léptek szüleikhez, s köszöntötték őket anyák napja meghitt, bensőséges hangulatú röszkői ünnepségén.

A „Virágos Magyarországért”

• Munkatársunktól

A „Virágos Magyarországért” virágosítási, parkosítási és környezetszépítési versenyt rendez a Belügyminisztérium, több minisztériummal és civil szervezettel karöltve.

A pályázat fővédnöke Kunczéné Fellegi Katalin. A verseny célja a kulturált, környezetbarát, vendégváró országkép kialakításának elősegítése és a hagyományos magyar virág- és kertkultúra felélesztése és fejlesztése.

A pályázat felélesztése és fejlesztése. A versenyre a települési önkormányzatok jelentkezhetnek, a következő öt kategóriában: ezer lakosnál kisebb település, ezer és ötezer közötti, ötezer és tízezer közötti, valamint ötvenezer fölötti.

A zsűri több szempontból bírálja el a beérkező pályázatokat: közterületek parko-

sítása, tartós díszítése, régi parkok, vízparti területek, fasorok gondozása, növényzet fenntartása; magán- és utcautak kialakítása a lakosság részvételével; intézmények virágosítása, növényi díszítése; a település megjelenése turisztikai szempontból; a település tisztasága; környezetszépítés minősége és esztétikai hatása; új környezetszépítő létesítmények.

A verseny fődíja az 1998. évi nemzetközi virágosítási versenyben való részvétel egy falu és egy város részére.

Ebben az évben Magyarországot Siófok és Pusztamérges képviseli az európai megmérettetésben.

A pályázat beküldési határideje: június 30., megjelölve a kategóriát. Cím: Magyar Turizmus Rt., 1024 Budapest, Margit körút 85.

• A Mefistofele bemutatója előtt Pál Tamás, a tanár

„Egyenesen elképesztő, milyen modern eszközöket használt Boito...” (Fotó: Nagy László)

Óra a JATE olasz tantervének. A házigazda, Ezio Bernardelli lektor bemutatja a vendég előadókat: Pál Tamás karmestert, a színház zeneigazgatóját és Kelemen Zoltán énekművészt. Az olasz szakos egyetemi hallgatók az óra végén tapsal köszönik meg az élvezetes előadást és a meghívást a Szegedi Nemzeti Színház opera-bemutatójára. A művészek sietnek: a következő órát a főiskola énekzene szakosainak tartják...

Ahány színházvezető eddig megfordult a szegedi teátrumban, mind azt hangoztatta: a diákvárosban tarthatatlan, hogy a felsőiskolások, gimnazisták nem járnak el a színházba; meg kell nyerni őket. Aztán többnyire ennyiben is maradtak... Pál Tamás most fogta magát, elment a felsőiskolákba és megnyerte a hallgatóságot a színháznak. Legalább: min-

den jel erre mutat. Mi a siker titka?

A zenét szavakba foglalni – reménytelen vállalkozás. Ám a zenék élvezetéhez nélkülözhetetlen ismeretek átadására vállalkozik néha egy-egy kismagaslóan nagy tudású, retorikai tehetséggel is megáldott muzsikussal. Pál Tamásról lehetett eddig is tudni, milyen szépen, hatásosan, magával ragadóan beszél egy-egy zeneműről, amely közel áll hozzá. Ám – őszintén szólva – azt nem hittem, hogy a klasszikus zenei műveltség megszerzését nem elsősorban fiataloknak tartó feladatokat pillanatok alatt képes a bőrkörébe vonni. A személyes bőrkörébe, s ennek segítségével Arrigo Boito világába, a korabeli olasz (opera)élet vonzó világába, majd egy ugrással a jelenbe – a Mefistofele színpadra állításának szépségeibe és gyötrelmeibe.

Az előadás szakszerű volt, egyszersmind életteli, személyes. Úgy tetszett, Pál Tamás mindent tud a korról,

a szerzőről, a zenéről, a szövegről, a művelődéstörténetéről, a filozófiáról, a művészetek történetéről, a korabeli és a mostani színházról, de legfőként: az emberről. A fastidról és a hétköznapiról.

Triesztben történt: egy fiatal magyar karmester megérkezett a szállodába. A portás jól megnézte. „Szóval, maga az, aki emlékezetből fogja elidézni a Sámson és Delilát!” – mondta, s beszéd arcáról a karmester leolvashatta a csodálkozást és kételyt. Pál Tamás akkor érezte meg először, mintegy a bőrén, hogy Olaszországban az opera – az valami más... Ünnepe, mindenkinek. Készülnek rá. Beszélnek róla, előtte és utána. Az életük fontos része. Szegeden most különleges bemutató lesz – talán lehet iránta figyelmet kelteni. Ez a remény indíthatta Boito Mefistofelének karmesterét és az előadás címszereplőjét a rendhagyó óraadásra. A Magyarországon alig játszott művet Pál Tamás 1974-ben látta a Mar-

gitszigeten, Gardelli vezényelt, Nyesztyerenko volt a címszereplő. Aztán ő maga dirigálta Marseillesben – szintén Nyesztyerenkóval. Most azért iktatta a szegedi színház programjába, mert lenyűgözőnek találja Boito sikeres nagyvállalkozását, a fausti ember problematikájának operai megfogalmazását, s mert követni szeretné az itteni operai hagyományt: méltatlanul ritkán játszott művek sikerre vitelét.

Úgy tűnik, a sokoldalú muzsikussal biztosra akar menni: maga fordította a szöveget, s a Turándal már Szegeden is nagy sikert aratott, ifjú rendezőt, Kovács Balázst kérte alkotótársnak, címszereplőnek pedig a fiatal baritonistát, akinek meghatározó lehet énekesi pályáján ez a nagy kihívás. A bemutató május 9-én lesz, s ezen, vagy a további előadásokon egészen biztosan szokatlanul sok diák ül majd a nézőtérén. Hiszen a karmester – nagy tanár.

S. E.

Asztalosdiadal

• Munkatársunktól

Ismét szép sikerrel büszkélkedhet a 624. Számú Ipari Szakmunkásképző Intézet.

Az iskola másodéves épületasztalos-tanulója, Pap János nyerte Gödöllőn a szakmunkástanulók országos matematikaversenyét. A tehetséges növendék főlkészítő tanára Baár Lászlóné.

Az 1980. óta évenként megtartott matematikavetélkedőn immár harmadszor diadalmaskodtak a 624-es diákjai: legutóbb éppen tavaly hódította el az első helyet a szakmunkásképző intézet egyik tanulója.

Sport-toló a tv-ben

• Munkatársunktól

Ismét jelentkezik a Szegedi Városi Televízió népszerű műsora, a Sport-toló, ma este 8 órakor.

A sportmagazin címszavai: Csúcstartó súlyemelő; Szedeák: sikeres évad után; a legjobb férfitekezők Szegeden; autómódellezés: sport vagy játék?

Ünnepi hangverseny

• Munkatársunktól

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Művészet Intézete május 7-én (szerdán), 18 órakor Szeged szabad királyi várossá nyilvánításának 750. évfordulója alkalmából ünnepséget rendez.

A rajz- művészettörténeti tanszék képzőművészeti kiállításra, az ének-zene tanszék pedig ünnepi hangversenyre várja az érdeklődőket a JATE Dugonics téri aulájába.

A rendezvényt dr. Szalay István polgármester, dr. Bekécsi Imre, a JGYTF főigazgatója és dr. Mészáros Rezső, a JATE rektora nyitja meg.

Az ideai frankfurti vásáron két, gyártásra alkalmas terméket és számos új technológiát mutatott be a Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Alapítvány szegedi Biotechnológiai Intézete. A három és fél éve létrehozott Alapítvány másik két intézetével – a budapestivel és a miskolcival – együtt már másodszor vettek részt a tekintélyes nemzetközi fórumon. Az intézetben folytatott kutatásokról, a kifejlesztett technológiákról, termékekről és ezek eladhatóságáról kérdeztük dr. Kufcsák Oszkár tudományos titkárt, a biomonitöring csoport vezető kutatóját.

• Milyen az a figyélőrendszer, amelyet az ön által vezetett csoport fejlesztett ki?

– A biomonitöring csoport a Bay Intézetben azt a munkát folytatja, amelyet a 80-as évek elején a JATE Biokémiai Tanszékén kezdtünk el dr. Nemcsók János vezetésével, aki akkor még nem volt politikus és professzor, hanem a tanszék do-cense. A módszer lényege: a halak vizsgálatával érzékel-

• A frankfurti vásár és a Bay Intézet

Biopezsgő a standon

ni az élővizek minőségét. Módszerünk természetesen nem pótolja a komplex kémiai vizsgálatokat, de kiegészíti azokat, illetve rendszeres figyelés esetén a bajok korai felismerését teszi lehetővé. Egy egyszerű, de nagyszerű ötlet az alapja: a halak vérminta-vizsgálatából ki lehet deríteni a kezdődő káros hatásokat. A dolgot úgy kell elképzelni, hogy az élővízben befogunk egy kercbe 8-10 pontyot és a rendszeresen vett vérmintákat folyamatosan vizsgáljuk. A módszert kifejlesztettük azóta tengeri halakra is, valamint az édes- és a sós vizek határán élőkre.

• Alkalmazzák?

– Az a célunk, hogy államilag finanszírozott, országos figyelőhálózat épülhessen ki. Természetesen számos megrendelést teljesítünk már: vizsgáltuk a Velleencei-tó vízének állapotát, mértünk az orfűi tavon, ahol azt akarták kideríteni, hogy a szezonban hirtelen megnövekvő fürdőzős milyen hatást tesz. Három évig kísértük figyelemmel Bős-Nagy-

Dr. Kufcsák Oszkár: „A költségeink 70 százalékát már magunk teremtjük elő”. (Fotó: Nagy László)

maros térségében a C-variáns hatását. Összehasonlítottuk a vizek, a halak és a tala-jok állapotát a Fehér-tó köz-úti forgalomhoz közelebb és távolabb eső vizein.

• A biomonitöring csoport mellett másik négy működik az intézetben; melyikük hozza a legtöbbet a konyhára?
– Körülbelül egyenlő

arányban teljesítenek. A költségeink 70 százalékát már magunk teremtjük elő. Nehéz az összehasonlítás, mert a különböző területeken eltérőek az innovációs

folyamat aktuális állomásai. Arra büszkék vagyunk, hogy a Bay Intézetek közül mi tudunk elsőként végigvinni egy innovációs folyamatot az alaputatástól az alkalmazott kutatáson és a szabadalmon át a használatig, a gyártásig, azaz a jogdíjak befutásáig.

• Ez volt a biopezsgő gyártása?

– Sajnos nem. Ez az almasav gyártása. A biopezsgő egyébként egy fantasztikus innováció eredménye, nagyszerű szabadalom, ám a gyártók idegenkednek a hagyományostól eltérő eljárástól.

• Mi a különbség?

– „Csak” egy jó ötlet. Egy furfang. Amely olcsóbb, gyorsabb, kevesebb veszteséggel járó eljárás eredményezett. A végeredmény ugyanolyan kiváló pezsgő, mint ami az eredeti eljárással készül. Egyszerűsítve: mi ugyanazt az élesztőt tesszük ugyanabba a borba, mint a hagyományos, palackos erjesztésű francia pezsgőt gyártók. Ezek az élesztők „megdöglenek” a

pezsgőlevegőben; leülepednek a palackban, amelyet forgatnak, hogy az élesztő forogjon a lében és fejtsen ki a hatását. Végül az élesztőt a fejjel lefelé álló palack nyakánál tömörülnek; hirtelen lefagyaszttják, keletkezik egy jégdugó, ezt lövetik ki a palackból. Ez egy-másfél deciliter veszteséggel jár. Nálunk minden ugyanaz, csak az élesztőt beárjuk egy kicsi golyóba, ami tengeri algából készült, természetes anyagból van, hasonló, mint mondjuk a zselé a gyümölcsstortán. Minden anyag bele tud menni és minden ki tud jönni ezekből a – a palackban föl-le liftező – golyócskákból, ami szükséges. Csak az élesztő nem. Következésképpen nem egy hatalmas jégdugót kell kilövetni, hanem csak néhány golyócskát kiszedni. Csökken a veszteség, megspórolunk sok kézi munkát. Olcsóbb, gyorsabb az eljárás. A gépesített gyártás előtti pillanatban omlott össze a keleti piac és a hosszúhegyi gazdaság, ahol a munkatársaim 10 ezer palackot kézi munkával már legyártottak... De nem mondtunk le a biopezsgőről, reméljük, hogy gyártóra találunk.

Sulyok Erzsébet